

سینه‌ری په‌پوله‌یه‌ک

تازاد نهرگوشی
(پیرمام)

چاوه بئ هیزه‌کانی کرده‌وه، ره‌شکه‌وپیشکه‌یان ده‌کرد. په‌پوله‌یه‌کی چه‌توون له‌سه‌ر لمووزی نیشته‌وه، هیدی هیدی تارمایی په‌پوله‌بالنه‌خشینه‌که له‌به‌ر چاوی پیره‌شیر روونتر و روونتر بوو. به‌بینینی په‌پوله‌که له‌سه‌ر لمووزی خۆی شاگه‌شکه بوو. چاوه‌کانی له‌خۆشییان بریقه‌یان دا. وه‌ک‌ئو کاتانه‌ی به‌بینینی دایکی، کلکی باده‌دا، ده‌ستی به‌کلک بادان کرد، به‌لام کلک بادانیک‌ی بئ هیز و لاواز، ده‌موچاویکی بئ خولق و دوور له‌هه‌رته‌ی لاویتی. سه‌ری به‌ره‌و ئاسمان به‌رز کرده‌وه. په‌پوله‌که له‌شوینی خۆی نه‌جوولا، باله‌نه‌خشینه‌کانی کرده‌وه، دنیا‌یه‌ک له‌ره‌نگ و جوانی، له‌به‌ر چاوی پیره‌شیر نمایش کرا، ئه‌ویش به‌نهراندنیک دوور له‌هه‌ستی درندایه‌تی پیشوازی له‌وه‌موو جوانییه‌ی کرد. نهراندنه‌که‌ی ئه‌وه‌نده مه‌ترسیدار نه‌بوو، په‌پوله‌که لیبی دووریکه‌ویتته‌وه. چهند هه‌نگاو‌یک له‌ولاتر په‌پوله‌یه‌کی تر به‌باله‌شینه‌کانی به‌دهوری گولتیک‌ی شیندا ده‌سوورایه‌وه. گولتیک‌ی شین، ئاسمانیک‌ی شین، تیکه‌لاو به‌ره‌نگه‌جوانه‌کانی په‌پوله‌که‌ی سه‌ر لمووزی له‌گه‌ل ره‌نگه‌کانی وه‌رزی به‌هار تابلویه‌کی ئه‌فسووناوییان خولقاندبوو. ته‌ماشای هه‌ر شویتیک‌ی ده‌کرد، بارانیک‌ی له‌ره‌نگ بوو، ته‌نانه‌ت تا‌فگه‌کانیش وه‌ک کولکه‌زیرینه‌خویان نمایش ده‌کرد. ئه‌ویش له‌سه‌ر په‌له‌هه‌وریک‌ی سپی پالی دابووه‌وه که به‌شیک بوو له‌و تابلو ئه‌فسووناوییه. وه‌ک‌ئو کاتانه‌ی خۆی له‌باوه‌شی دایکیدا گرمۆله‌ده‌کرد، ویستی خۆی زیاتر له‌ناو په‌له‌هه‌وره‌که‌دا گرمۆله‌بکات، جه‌سته‌ی ویک هینایه‌وه، سه‌ری زیاتر برده‌ناو قاچه‌کانی، ئه‌مه‌ش بووه‌هوی دروست بوونی ژانیک‌ی توقیننه‌ر له‌ته‌وقی سه‌ری تا سه‌ر سمته‌کانی. له‌پرتکا له‌په‌له‌هه‌وره‌که‌که‌وته‌خواره‌وه، سینه‌ری پیری، بالی به‌سه‌ر ژیانیدا کیشا، سینه‌ره‌که‌ئه‌وه‌نده قورس بوو که سات به‌سات گه‌رمایی له‌شی که‌متر ده‌بوو، بئ هیزی و بئ توانایی زیاتر له‌ده‌ست و قاچه‌کانیدا به‌ده‌رده‌که‌وتن.

ئو درکی به‌و راستییه‌تاله‌ی کردبوو، ده‌یزانی زۆر له‌ژیانی نه‌ماوه، چونکه‌خاوه‌ن سیرک چیتتر بو‌نمایش‌کردن به‌

کاری نه دههینا، سوودی بۆ خاوه نه که ی نه مابوو! نه گهرچی دوا سوودی ههر گیانه وه ریتک بۆ خاوه ن سیتیک پیسته که به تی، به لام تا نه و ساته بریاری کوتایی هینان به ژبانی پیره شیرکه نه درابوو! نه ویش به لیدانی یهک دهرزی له روهی دلسوژییه وه! بۆ نه وهی چیترا ناچار نه بیت بهرگه ی دهرد و ژانی سهرده می پیری بگریت، چونکه پیری له ژبانی گیانه به رانی سیتیکدا شویتیکی نییه، قوناغیتک نییه له قوناغه کانی ژبانیان! له گه ل بئ توانایی له کاری نمایشکردن به مانای کوتایی هاتنه به ژبانیان. دهستپی کردنی نمایشکردنیکی تره، به شیوازیکی جیا له وهی که هه یانبوو، نمایشیکی بئ دهرد و بئ ههست، نه ویش، یان له چوارچیه وهی جانتای نافرته تیکدا، یان له پالتویه کدا، دووریش نییه ببئ به قوندریهک له پیتی ههر کهس و ناکه سیتیکدا. نه وه بو که تا نه و ساته دیار نه بوو ژبانی پیره شیر چۆن چۆنی کوتایی پی دیت؟

نه وهی روون بوو، پیره شیر دلنیا بوو له وهی شتیک به ناوی خانه نشینی و ریز گرتن له ماندوو بوون و خزمه تی چندان ساله ی نییه! نه گهر خاوه ن سیتیک زۆر دلسوژ و به ویزدان و به به زهیی بیت، بۆ قهره بوو کردنه وهی له دهستدانی ته مه نی لاوتیتی، نه و مۆله ته به پیره شیر دهدریت بۆ خووی به نازادی بمریت! ده بیبات له دارستانی کدا بهرله ی دهکات، ههر هیچ نه بی مردنی له ژیر سیبه ری نازادی بیت، نه ویش به و مه رجه ی که چاویتکی نادیار چاودیری مردنی نه کات!! چاوی نادیار یه کیکه له نه یینییه کانی ژبانی مروژ که ههر گیز سه ری پیره شیر لی دهر نه چوو و دهریشناچیت، نه مهش خووی له خویدا جوژه به خته وه ریبهک بوو بۆ پیره شیر، مردن به سه ره سه تی له بیتخه به ریدا! له به ختی پیره شیر، خاوه ن سیتیکه که ی له و بروایه دابوو که ههر بوونه وه ریتک مافی نه وهی هه یه به نازادی بمریت! هه میسه نه م و ته یه ی دووباره ده کرده و «به نازادی مردن مافی هه موو گیانه به ریکه»، له ژیر سیبه ری نه م دروشمه دا خاوه نه که ی بریاری نازا کردنی پیره شیر که ی دا بۆ نه وهی له وه ری نازا دیدا بمریت! به به ربوونه وهی له سه ره په له هه وه که، بۆی دهر که وت چیترا له ناو قه فه سی ناسنیدا نییه! ورژه ی راوه شانندی قه مچی راهینه ره که شی ناهیتته گوئ که به بیستنی دهنگی، له ترسان مووی له شی نازه لانی گرژ ده کرد، ته زوو به دوا ی ته زوو ی به له شیاندا دههینا، تا نه و راده یه ی که زۆر به یان شوینی خوین

ته رده کرد. خو شبه ختانه به کردنه وهی چاوه کانی، هیچ یهک له مانه نه بوون، پیره شیر سه ره سه تی بوو به ناره زوو ی خو ی بمریت!

به گیانیکی پر له نازاره وه، به نازادییه کی پر له ژان، له ناو دنیا ی جوانی به هاردا دووباره له دایک بووه وه. له دنیا یه کدا که رهنگ به رهنگی دهگوت شویم بکه ره وه، پی شسبرکی تی نمایشی رهنگه کان بوو. تابلویه کی نه فسو ناوی که پیره شیریش به شیک بوو له و تابلویه. به هه ناسه یه کی ماندوو له ژیر سیبه ری بئ به زهیی دره ختی پیریدا پالی دابوو وه، چونکه پیری له قوولایی دانه دانه ی خانه کانی له شیدا جیگیر بووو. به بینینی په پوله به سه ره لموزی، بۆ ساتیک پیره شیر ههستی کرد دوو به هاری به چاوی خو ی بینیه! یه که م جار به هار له مندالیدا، دووم جاریش به هار له پیریدا، نه و ساته ی تیبیدا ده ژیا، حه قیقته تی تالی پیره به هاری ته مه نیه تی که دوا هه ناسه کانی که وتبوونه ژماره. بینینی په پوله له سه ره قه پۆزی، ههستیکی خو ش و شادییه کی له بن نه هاتوو ی پی به خشی که ته نیا له سهرده می مندالیدا ههستی پی کردبوو. به تایبه تی نه و کاته ی بۆ یه که م جار دایکی مۆله تی پی دا لیتی جیا بیته وه.

وه رزی پاییز بوو، له گه ل دایکی خه ریکی یاریکردن بوون، له نا کاو گیانه وه ریتکی گوئ قیتی خنجیلانه سه رنجی راکیشا، غه ریزه ی راوکردن هانی دا به هتواشی لیتی نزیک بیته وه، چهند ههنگاو ییک به پی دزکیوه لیتی نزیک کهسه وته وه، ئاو ریتکی به ره و دوا وه دایه وه، به گو مانه وه ته ماشای دایکی کرد، وهک نه ریتی هه میسه یی چاوه ریتی بوو، بۆ پاراستن و بهرگریکردنی له کاتی پیوستندا وه شوینی که ویت، به لام به پیچه وانه ی چاوه روانییه که ی، دایکی له شوینی خو ی نه جوولا بوو! ته نیا به ته ماشا کردنیکی دایکانه به سه نده ی کردبوو، ئیتر خو ی سه ره شک بوو له رۆیشان و نه رۆیشتنی. ههستی کرد دایکی به میه ره بانیه وه پیتی ده لئی «پرۆ کورم، ئیتر کاتی نه وه هاتوو له سه ره پیتی خو ت بوهستی و ژبانی بئ من تاقی بکه یته وه.» دووباره به گو مانه وه رووی له نیچیره که ی کرد. هه مدیس ئاوری دایه وه، نه م جار ه دایکیشی له شوینی خو ی نه مابوو، به ری که وتبوو، به لام به پیچه وانه ی نه و، وهک نه وه ی بلتیت ههر کهس به ریگی خو ی. سه ره تا به دوور که وتنه وه ی دایکی، ترس له بئ که سی و بئ پشتیوانی له م ژبانه تازه یه دا، خه ریک بوو له رۆیشان په شیمانی ده کرده وه، ویستی وه شوین

دایکی بکه ویت، به لّام هیتزیک نادیار به ره وراوکردن
 رایده کیتشا، گومانیک بووه هوی له دهستدانی یه کهم
 نیچیری، به نیشتنه وهی په پووله که له سهر لموزی، له
 خوویه وه چه پوکیکي راوه شاندا، به لّام په پووله که به
 سه لامه تی دهرچوو، نه مه دووم هه ولی راوکردنی بوو
 به بی دایکی شکستی ده هیتنا، په پووله به سووران به
 دوری سهریدا له خویشییان به دواي په پووله که دا
 دهستی به هله به زین و دابه زین کرد، له گول بۆ نه و
 گول، له خویشی راگردن به دواي په پووله که، ناگای له
 دورو پشستی نه ما، نه یه دزانی چ چاره نووسیک چاوه پتی
 دهکات. سهرخوش له یاریکردن، له تاو یکدا دهنگی
 چه قه ویکیکه و تنی دوو پارچه ناسن قاچه کانی سرکرد،
 چاوه کانی که وتنه رهشکه و پیشکه و په پووله که بوو به
 تارما یه کی رهش وک قه رهشیک، دهشت و دوه دن و
 شاخ و کتو و گول و گولزار رامالین، گشتیان بوون به
 گوشیک تیسک و تاریک، پاشان هه نگانوان به ره و
 قه فسه سی ناسنین و ناشنا بوون به قامچییه بی
 به زه یه کانی راهینه ریک سیرک، بۆ پتیکه یانندن و
 فیرکردنی له کاری نمایشی سیرکدا. دوا نمایشی، نه و
 رۆژ بوو که نه یه توانی به نیو بازنه ی ناگریندا تیپه ریت،
 شکستی نه و رۆژ هی کوتایی هاتن بوو به خزمه تی
 چندان ساله ی له سیرکدا، چونکه قامچییه بی
 به زه یه کانی راهینه ریش نه یه توانی ناچاری بکات له نیو
 بازنه ناگرینه که دا تیپه ریت، بهم شیویه چه و ناو
 بازنه ی گیانه و ره په ککه و تووه کان. له مه و دوا ده بویه
 چاوه پروانی ره حمه تی دهستی خاوه نه که ی بیت، نه و جار،
 یان به دهرزیسه ک کوتایی به ژبانی دینیت، یان نه و
 شانسه ی ده بیت، خاوه نه که ی ره چاوی مافی گیانه وهران
 بکات، له ژیر دروشمی پاراستنی مافی تازه لان، بیبات
 له دارستانیکدا به ره لای بکات. خو شبه ختانه
 خاوه نه که ی له و که سانه بوو. بۆ ریز لیتان له خزمه تی
 چند ساله ی پیره شیر که هه موو ته مه نی له سیرکدا
 به سهر بردبوو، له پیناوی خزمه تکردن به مرؤ قایه تی و
 به خشینی زهرده خه نه یه ک بۆ سهر لیتی مرؤ قه کان. بۆ
 قه ره بوو کردنه وهی نه و هه موو سووکایه تیبه ی که به
 درتژای ته مه نی پتی کرابوو، تا نه و راده یه ی که له م
 دواییه دا بوو بووه قه شمه رجاری تازه لانی ناو سیرک،
 وای لی هاتبوو چه قه ل و مه یوونیش پتی فیر بوو بوون،
 هه موو به یانیسه ک پیره شیر نانی چاوشوری ده خواردا!!
 خوا خوای بوو ساتیک زووتر کوتایی بهم ژبانه

سووکوچروو که ی بیت. کاتی ویستی له چاوتروو کانی کدا
 په پووله که ی سهر لموزی راو بکات، دهستی یارمه تی
 نه دا، ژانی ماسوولکه کانی تپی گه یاندا پیری و هه زار
 عه یب. هه ولی دا به راکیشانی دهست و قاچه کانی کیش
 و قه وسیک به جهسته که ی بدات، وک نه و کاتانه ی له
 خه و هه لده ستایه وه یه ک دوو باویشکی دا، به لّام
 باویشکه کانیسی نازارده ربوون، شه و بیلاگه کانی به خورتی
 داده خران، له هه مووی کاره ساتتر نه وه بوو که وه بییری
 هاته وه خاوه نی سیرک بۆ نه نجامدانی خزمه تیک بی
 گرفت و دور له مه ترسی له لایه ن نه وه وه هه ردوو
 که لبه کانی کیشا بوون، نه و دوو که لانه ی که تایه ت
 بوون به هه لزاراندنی نیچیره که ی له کاتی راوگردندا، بۆ
 دهسته مژکردن و نه هیشتنی هه ره شه ی نه و له سهر ژبانی
 ناماده بووان له سیرکدا، فیری خواردنی کولا و کرابوو، بۆ
 نه وه ی ههستی نازایه تی، له هه مووی گرنگتر ههستی
 راوکردن له ناخیدا نه مینیت، نه ک رۆژیک له رۆژان
 هه وه سی راوکردن له کاتی نمایشکردندا له میشکی
 بدات، راهینه ره کانی راو بکات!! پیره شیر به په ببردن به و
 حه قیقه ته تاله وک نه و کاته ی که تازه له دایک
 بوو بیت، بی توانایی و بی دهسه لاتی به چاوه بی
 هیزه کانی دورو پشستی پشکنی، نه و جاره جیا وازبوو له
 سهرده می مندالی، نه گه رچی ناره زووی باوه شیک گهرم
 بوو، به لّام که س نه بوو باوه شی بۆ بکاته وه، چونکه
 هه رکه س به ویدا تیده پیری، پیره شیریک ده بینی له ژیر
 سیبه ری داره که دا پالی داوه ته وه، به چاوی پاشای
 دارستان ته ماشایان ده کرد، ده یانزانی نابج سنوره کان
 به زین، ته نانه ت دیله شیره کانیس له دوروه ته ماشایان
 ده کرد، زانی نه و هیان نه بوو لی نزیک بینه وه، چاوه پتی
 ناماز به یه کی نه و بوون، ته نانه ت چه قه ل و مه یوونیش
 سنووری خو یان ده زانی، سنوور به زانندن نه بوو، نه م
 بارو دۆخه هه ستیک خوشی پی به خشیبوو. بۆ دوا جار
 ره گی پاشایه تی له ناخیدا جوولایه وه، ویستی بۆ
 پیشاندانی شانوشکزی خوی هه ستیته سهر پی، به لّام
 هه وله کانی بی سوود بوون، ده تگوت گوشیک پیر له
 په تاته یه فیردراوه ته سهر زهوی، له په لویو که و تیبوو.
 نه هاتبوو بیت به پاشا، خاوه ن سیرک نه و پیاوه تیبه ی
 له گه ل کردبوو بۆ نه وه ی به سهر بهستی بریت و مرد، به لّام
 پیسته که ی بی خاوه ن نه مایه وه، چونکه چاودیری چاوه
 نادیاره کان، چاوه پتی مردنی نه ویان ده کرد!